

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	พฤติกรรมกรป้องกันตนเองของเกษตรกรจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร
ชื่อผู้เขียน	นางหฤทัย ไชยแก้วเมธี
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ เปลี่ยนผดุง ประธานกรรมการ อาจารย์ วิสุทธิ์ วานิช กรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร. พศิน แดงจวง กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ความตระหนักและพฤติกรรมของเกษตรกรในการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมีทางการเกษตรรวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้สารเคมีทางการเกษตร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกร ผู้ค้าสารเคมีและผู้รับจ้างฉีดพ่นสารเคมี โดยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ข้อมูลได้รับการตรวจสอบแยกแยะ วิเคราะห์โดยใช้กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้และนำเสนอผลการวิจัยโดยการบรรยายผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

การรับรู้ของเกษตรกรในการป้องกันตนเองจากสารเคมีทางการเกษตร ทั้งเกษตรกร ผู้ค้าสารเคมีและผู้รับจ้างฉีดพ่นสารเคมีรับรู้รายละเอียดของสารเคมีที่ใช้ในการเกษตรจากหลายช่องทาง คือ การโฆษณาสินค้าแทรกข่าวสารเกษตรทางวิทยุ ป้ายโฆษณาสินค้าและจากร้านจำหน่ายสารเคมีทางการเกษตร ซึ่งข้อมูลจะบ่งบอกเฉพาะเรื่องคุณสมบัติของสารเคมี ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ มีน้อย เมื่อเกษตรกรสนใจก็จะไปซักถามผู้ค้าสารเคมี ญาติพี่น้องและเพื่อนเกษตรกรที่เคยใช้สารเคมียี่ห้อนั้นๆมาแล้ว

ความตระหนักของเกษตรกรต่อพิษภัยจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร จากผลการศึกษากลุ่มเกษตรกร ผู้ค้าสารเคมีและผู้รับจ้างฉีดพ่นสารเคมี พบว่า ยังไม่มีความตระหนักต่อพิษภัยจากการใช้สารเคมีทางการเกษตรเพราะไม่สามารถเชื่อมโยงปัญหาและพิษภัยจากการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ส่งผลกระทบต่อด้านลบต่อตนเอง ครอบครัว ผู้บริโภค สิ่งแวดล้อมชุมชนและระบบนิเวศได้

พฤติกรรมของเกษตรกรในการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร เกษตรกรมีพฤติกรรมอยู่ในขั้นไม่ปลอดภัย เพราะไม่มีการป้องกันตนเองขณะใช้สารเคมีให้ ปลอดภัยอย่างถูกต้อง คือ ไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันตนเองให้มิดชิดอย่างเหมาะสมทุกครั้ง ผสมสารเกินปริมาณที่กำหนด ฉีดพ่นสารเคมีซ้ำติดต่อกันก่อนเวลาที่ระบุไว้ในฉลาก ใช้ สารเคมีที่มีฤทธิ์รุนแรงและผสมสารรวมกัน 3 - 4 ชนิดขึ้นไป ล้างถังใส่น้ำยาและอุปกรณ์ ฉีดพ่นที่ร่องน้ำในสวน เก็บผลผลิตขายก่อนกำหนดเมื่อราคาผลผลิตสูงหรือต้องการเงิน โดยให้ ความสำคัญกับราคาผลผลิตมากกว่าความปลอดภัยของทั้งตนเองและผู้บริโภค

Thesis Title	Farmers' Self-Protection Behavior in Agriculture Chemical Use	
Author	Mrs.Hareuthai Chaikaewme	
M.Ed.	Nonformal Education	
Examining Committee	Asst.Prof.Yongyudh Plianpadung	Chairman
	Lect.Visut Vanich	Member
	Assoc.Prof.Dr.Phasina Tangchuang	Member

Abstract

The purposes of this thesis were to study the perception, awareness and behaviors in self-protection of farmers and other people concerned with agriculture chemical use. The researcher collected data from farmers, chemical substance sellers and chemical substance sprayers, by using observations, interviews and focus group discussion. The data were, then, checked, classified and analyzed based on the conceptual framework of this study.

The results of the study were as follows:

The perception in self-protection of farmers and other people concerned with agriculture chemical derived from various channels. Those were radio advertisement programs inserted with agricultural information, advertisement billboards, and agricultural chemical substance shops. Those data identified some specific components of the chemical substances. The other related details could be found out by the farmers from the shopkeepers, their cousins, and friends whom used to use some brands of chemical substances.

The research found that farmers, chemical substance sellers and chemical substance sprayers did not show their awareness on the toxic effect derived from their use of agricultural chemical substances at all. That happened because of their lack of and ability to connect such problems and toxic pollution in a negative sense with themselves, families, consumers, environment, and ecological system relatively.

The farmers' self-protection from the use of agricultural chemical substance was found at an unsafe level, because of lacking of self-protection while applying the substances.

For example, they did not wear self-protection gears safely and appropriately at any time. They mixed the substance over doze, sprayed it repeatedly before the time as advised in the labels, mixed with 2-3 types of highly toxic substances, and washed the chemical containers and gears in their farms or gardens' canals. Additionally, they collected and put their farm products into markets before the right time, when they needed money or higher price occurred. They gave high level of importance to the products' price much more than the safety of themselves and consumers.